

Sygn. akt II Ka 651/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Tomasz Wojciechowski (spr.)

Sędziowie: SSO Mariusz Sztorc

SSO Grzegorz Maciejowski

Protokolant: protokolant Jagoda Stępień

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Rzeszowie - Renaty Stopińskiej-Witkowskiej

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 stycznia 2014 r.

sprawy oskarżonego J. B. o przestępstwo z art. 178a § 4 kk i art. 244 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Dębicy

z dnia 9 października 2013 r., sygnatura akt II K 640/13

I zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że czyn przypisany oskarżonemu kwalifikuje jako występki z art. 178 a § 4 kk, który to przepis przyjmuje równocześnie za podstawę wymiaru kary,

II utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części,

III zwalnia oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Sygn. akt II Ka 651/13

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Dębicy wyrokiem z dnia 9 października 2013 r., sygn. akt II K 640/13 uznał oskarżonego **J. B.** za winnego tego, że w dniu 8 lipca 2013 r. około godziny 14:30 na ul. (...) w D., woj. (...), na drodze publicznej kierował motorowerem marki R. o nr rej. (...), będąc w stanie nietrzeźwości, tj. pierwsze badanie – 1,03 mg/l, drugiego badanie – 0,68 mg/l i trzecie badanie – 1.01 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, będąc wcześniej prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Dębicy o sygn. II K 428/12 z dnia 26 czerwca 2012 r. za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości oraz wbrew orzeczeniu Sądu Rejonowego w Dębicy sygn. akt II K 428/12 zakazowi prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres czasu wynoszący 2 lata, tj. przestępstwa z art. 178a § 4 kk i art. 244 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za to na podstawie art. 178 a § 4 kk w zw. z art. 11 § 3 kk skazał go na karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności,

na mocy art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk i art. 69 § 4 kk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności Sąd warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 2 (dwa) lata,

na mocy art. 42 § 2 kk Sąd orzekł względem oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres wynoszący 5 (pięć) lat,

na podstawie art. 627 kpk Sąd zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty procesu w całości w kwocie 380,09 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych dziewięć groszy).

Apelację od powyższego wyroku wniósł Prokurator Rejonowy w Dębicy zaskarżając go w całości na korzyść oskarżonego.

Zaskarżonemu wyrokowi skarżący zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 178a § 4 kk, polegającą na uznaniu przez Sąd, że czyn oskarżonego wyczerpuje znamiona przestępstwa określonego w przepisach art. 178a § 4 kk i art. 244 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i w konsekwencji na przyjęciu kwalifikacji prawnej podstawy wymiaru kary wymierzonej oskarżonemu za ten czyn przepisów art. 178a § 4 kk w zw. z art. 11 § 3 kk, podczas gdy prawidłowa ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego pozwala na stwierdzenie, że oskarżony dopuścił się czynu określonego w art. 178a § 4 kk i wyłącznie w oparciu o ten przepis Sąd powinien wymierzyć karę zawnioskowaną przez oskarżyciela publicznego w ramach art. 335 § 1 kpk.

Podnosząc powyższe zarzuty autor apelacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Podniesiony w apelacji zarzut obrazy prawa materialnego zasługiwał na uwzględnienie, aczkolwiek ukształtowany w rozpoznawanej sprawie układ procesowy nie wymagał wydania rozstrzygnięcia o charakterze kasatoryjnym, co postulował wnoszący środek odwoławczy.

Bezsprzecznie przyznać trzeba było rację skarżącemu, że pomiędzy końcową częścią art. 178 a § 4 kk i art. 244 kk zachodzi relacja wykluczająca możliwość przyjęcia kumulatywnego zbiegu przepisów ustawy w rozumieniu art. 11 § 2 kk.

Podobnie rzecz się miała w odniesieniu do stanowiska autora apelacji, że orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2012r. I KZP 22/11 (OSNKW 2012/1/6 oraz inne miejsca publikacji) stanowiło wystarczającą podstawę do powzięcia zaprezentowanej powyżej konkluzji.

Z tego też względu najwłaściwsze okazało się odtworzenie toku wnioskovania Sądu Najwyższego.

I tak, w punkcie wyjścia stwierdzono, że: „kumulatywny zbieg przepisów ustawy zachodzi wówczas, gdy ten sam czyn wypełnia znamiona typów czynów zabronionych zawartych w co najmniej dwóch przepisach ustawy karnej, a żadnego z tych przepisów nie można pominąć w drodze przyjętych w prawie karnym zasad redukcji ocen. Oczywiście podstawowym warunkiem stosowania art. 11§2 kk jest uznanie, że określony przepis ustawy karnej wyraża typ czynu zabronionego, a nie okoliczność sądowego wymiaru kary, która również może bezpośrednio wpływać na wymiar kary. Co do zasady ustawodawca umieszcza typy czynów zabronionych w części szczególnej kodeksu karnego, okoliczności kształtujące wymiar kary zaś w części ogólnej. Nie jest to jednak zasada bezwzględna”.

Następnie zwrócono uwagę: „że w przypadku jednak wątpliwości co do charakteru prawnego przepisu zamieszczonego w części szczególnej Kodeksu karnego należy uznać, że jeżeli przewidziana w tym przepisie modyfikacja sankcji karnej uzasadniona jest okolicznościami poprzedzającymi określony czyn lub też następującymi po jego popełnieniu, powinien być on traktowany jako instytucja sądowego wymiaru kary. Jeżeli natomiast określone w danym przepisie okoliczności, które rzutują na wysokość sankcji karnej, bezpośrednio powiązane są z czynem i mają znaczenie dla oceny stopnia jego społecznej szkodliwości, należy uznać, że konstytuują one typ czynu zabronionego (kwalifikowany albo uprzywilejowany)”.

W dalszej części podkreślono zaś, że w świetle wyartykułowanych kryteriów:

„art. 178 a § 4 kk. cechuje niejednorodny charakter normatywny: pierwsza jego część, wyraża instytucję nadzwyczajnego obostrzenia kary, polegającą na specyficznej recydywie

w zakresie przestępstw komunikacyjnych. Odmienny charakter ma druga część art. 178 a § 4 kk. W tej części art. 178 a § 4 kk wysławia typ czynu zabronionego, bowiem okoliczności

w nim wskazane związane są ściśle z oceną społecznej szkodliwości czynu sprawcy, który prowadząc pojazd mechaniczny w stanie nietrzeźwości (odurzenia), nie tylko narusza podstawowe zasady bezpieczeństwa w komunikacji, ale ponadto, niewykonując wcześniej orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, okazuje lekceważenie dla wyroków sądowych, naruszając tym samym autorytet wymiaru sprawiedliwości”.

Finalnie skonstatowano, że: „porównanie treści art. 178a § 4 kk in fine oraz art. 244 kk nie pozostawia żadnych wątpliwości, że opis czynu zabronionego zawarty w tym drugim przepisie w pełni zawiera się w znamionach czynu zabronionego określonych

w art. 178a § 4 kk. Przesądza to w sposób jednoznaczny, że między art. 178a §4 kk in fine kk a art. 244 kk nie zachodzi kumulatywny zbieg przepisów ustawy w rozumieniu art. 11 § 2 kk”.

Sąd Okręgowy (w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę) nie dostrzegł żadnych racjonalnych powodów, dla których omówiony powyżej judykat nie miałby zyskać racji bytu w ramach aktualnie dokonywanej kontroli instancyjnej.

Końcowo należało odnotować także i to, że Sąd odwoławczy nie wyzbył się świadomości co do wydania zaskarżonego wyroku na posiedzeniu w trybie art. 343 kpk. Pomimo tego uznał, że jego uchylene – w sytuacji realnej konieczności poprawienia kwalifikacji czynu przypisanego oskarżonemu poprzez wyeliminowanie przepisu art. 244 kk w następstwie zastosowania jednej z reguł wyłączenia wielości ocen – stanowiłoby przejaw skrajnego formalizmu, tudzież dysfunkcjonalności procesowej.

Dlatego też orzeczono reformatoryjnie jak w pkt I wyroku.

Ponadto zwolniono oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, bowiem za tego rodzaju rozstrzygnięciem przemawiały względy słuszności, skoro wniesienie apelacji uzasadnione zostało przyczynami leżącymi po stronie organów procesowych prowadzących zarówno postępowanie przygotowawcze jak i sądowe (poczynienie z oskarżonym uzgodnień obarczonych obrazą prawa materialnego, bądź brak rzetelności w toku ich weryfikacji).

Wyrok Sądu Okręgowego oparto na przepisach art. 437 § 1 kk w zw. z art. 438 pkt 1 kpk oraz art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpc.